

Biblijska teologija 2

FER, utorkom 17:15, A301

doc. dr. sc. Niko Bilić SJ

mag. theol. Tanja Lakić

<http://amdg.eu/fer-bt2>

Sveto pismo – škola komunikacije

Riječ Božja

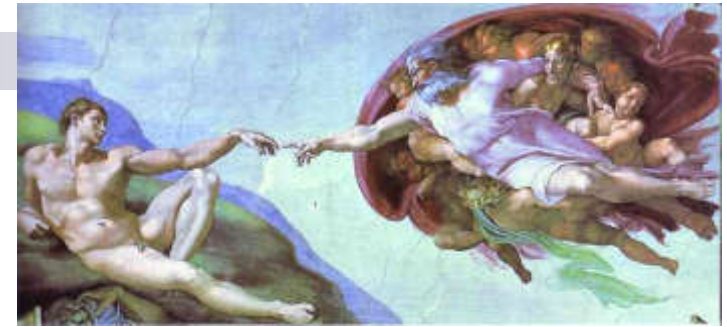
Riječ čovjekova

Verbalna i iskustvena komunikacija

Važno slušanje

Bog – čovjekotražitelj

- Početak: Riječ Božja
- Tvoja riječ čuva mi život (Ps 119,50)
 - “Načinimo” (Post 1,26); “siđimo” (11,7)
 - Božji interes: Post 3,9; 4,9; 3,13; 4,10
- Gdje si? (3,9) – Gdje je brat tvoj (4,9);
- Što si učinila? (3,13) – Što si učinio? (4,10)
- “jedan drugoga ne razumiju” (11,7)
 - s ohološću nastaje pomutnja
- Zakej (Lk 19,5)
 - i Isus želi vidjeti njega
- “Danas je došlo spasenje” (9)
 - Iznenaden, nije izvrgnut ruglu nego spašen

Razgovor

- μετανοείτε (Mt 4,17; Mk 1,15)
- grč. “Obratite se!” ⇔ vratite se
 - Nov pogled
 - Preko vlastitih granica
 - Na ono poslije
- Molitva – čovjekov odgovor
- Abraham (Post 18,23-32)
 - Hoćeš li iskorijeniti i nevinoga...?
- Mojsije (Izl 32,11-13)
- Izaija i kralj Ezekija (2 Ljet 32,30)
 - Gubavac (Mk 1,40):
- “Ako hoćeš”

- Samospoznaja (Lk 5,8):
- “Grešan sam čovjek”
- Kanaanka (Mt 15,25):
- “Pomozi mi”

Raznolikost i potrebna pažljivost

- A) Verbalna komunikacija

- Ime יהוה (Jahve)

- Izl 3,14; 33,19; 34,6.14

- “jesam koji jesam”

- = bit ću tko god da ću biti (Izl 3,14)

- “milostiv sam kome sam milostiv
smilovat ću se kome ću se smilovati” (Izl 33,19)

- “milosrdan, milostiv, spor na srdžbu,
bogat privrženošću i pouzdanošću” (Izl 34,6)

- “revan” (34,14)

- Svemirska vlast: Job 38-41

- Otac i stariji sin (Lk 15,31):

- “Sinko, sve moje tvoje je”

B) Iskustvena komunikacija

- Ilija (1 Kr 19,12):
 - Blagost u dašku lahora
 - nakon vihora, potresa i ognja
- Jona (Jon 4,8):
 - sunce grize, vjetar žari
 - nakon hladovine bršljana =
 - radost → opet ljut na smrt
- Otac i mlađi sin (Lk 15,20s):
 - vidi izdaleka, trči, grli ga, ljubi, daje obuću...

Slušanje i (od)govor

- Vječna obveza koju Bog preuzima (Post 9,8-17)
 - Noa – čovjek slušatelj
- Mihej, ben Jimla (1 Kr 22)
 - *Sazrijevanje*: od vlastitoga mišljenja (“po i budi uspješan!” v15, usp. 6.12)
 - do promatranja i autentičnog tumačenja
 - Bez prikrivanja formom (“i rekao je Gospodin” 3x 17.20.21 usp. 11)
 - Sveopća poruka: “Čujte, svi puci!” (28)
- Velik poziv koji traži odgovor
 - Mojsije iznosi teškoće
 - Marija prepoznaje Uskrsloga
 - komunikacija traži dobroga učitelja

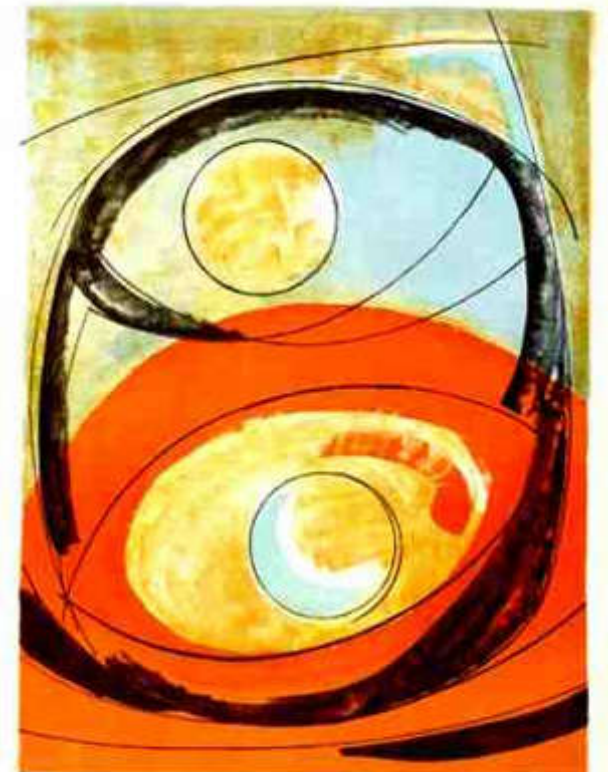

Evolucija na početku Biblije

Post 1-3

Složenost (Post 1,1-2,4a)

- **הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ** *haššamájim v^eha'árec* (Post 1,1; 2,1.4)
- **nebo i zemlja**
 - Sve, svemir – usp. “sve” Post 2,3
 - Božanski i ljudski svijet
- **בָּרָא** *bārá'* – stvoriti
- **Kompleksno stvoren (1,4.6s.14.18)**
- **Bog odjeljuje: בָּדֵל** *vajjabdel*
 - Svjetlo – tama (4; 18)
 - Vode gore i dolje (6s)
 - Dan – noć (14)

Barbara Hepworth, Postanak, litografija, 1969.

Samostalnost

- ...i razvoj kao zadatak
 - “prema svojoj vrsti”
1,11.12.21.24.25 (10x)
 - Stabla (11.12)
 - Trava (12)
 - Morske životinje, ptice (21)
 - Kopnene životinje (24)
 - Zvijeri, stoka, gmizavci (25)
- **Post 1,11.12.29**
- “u sebi svoje sjeme”
 - Stabla (11.12)
 - Bilje, stabla (29)
- “budite plodni” **1,22.28**

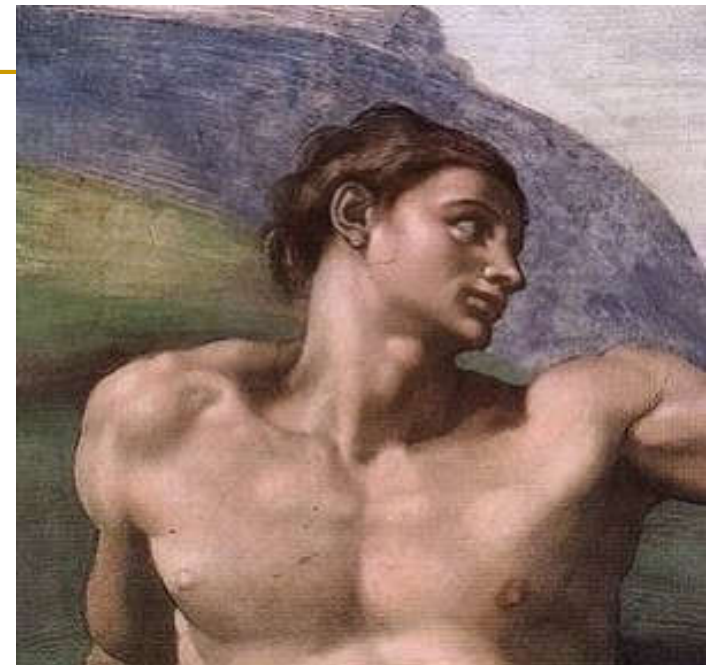

- “demitologizacija”
 - sunce i mjesec
božanstva? (16)
 - nebesa također
stvorenje (1,1; 2,1.4)

Adamova nova prilika

“Negativna evolucija” čovjeka

**na prvim stranicama
Svetoga Pisma**

Ugroženo zajedništvo

- ❑ Čovjek čuje Božju pouku (Post 2,17)
- “ako... sigurno ćeš umrijeti”
- progovara (2,23)
 - ❑ u susretu s drugom osobom
- אִישׁ \ אִשָּׁה 'iš/'iššâ:
muž – žena, on – ona (2,23)
 - ❑ Međusobni odnos u 2,24?
- *prionut će uza ženu* (24)
- *Moja kost, moje meso* (23)
 - ❑ Zajedništvo u 3,6-8:
- oboje jedu (3,6)
- spoznaju svoju izloženost (v7)
- skrivaju se (v8)

Poslije sloma

- prvi put progovara Bogu (3,10):
- “Pobojah se” (3,10)
- Poslije grijeha
- → *narušen odnos prema Bogu*
 - Čiji glas sluša? (3,17)
 - osuđen jer nije *slušao Božji glas*
- → *narušen međusobni odnos (3,12)*
 - okrivljuje
 - ne razgovaraju
- zemlja prokleta zbog njega (v17)

© The Fitzwilliam Museum, Cambridge. UK

William Blake
The Angel of divine presence clothing
Adam and Eve with coats of skin (1803), akvarel

Nov početak

- Djelovanje čovjeka u Post 3,20:
- daje ime (!) (Post 3,20)
 - Božji postupak u 3,21:
- Daje zaštitu čovjeku: odijelo (21)
 - Plodovi: Još sinova i kćeri (5,4)
 - Umire u starosti (5,5)
 - Novozavjetna perspektiva:
- Tko vidi mene, vidi Oca (Iv 14,9)
 - ← *Lijek za poremećen odnos prema Bogu*
- Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio (Iv 15,12)
 - ← *Lijek za poremećen odnos prema čovjeku*

